

Ireneu Segarra i Malla

IRENEU SEGARRA I MALLA (Ivars d'Urgell, 1917 - Montserrat, 2005)

DANIEL CODINA

Jesús (aquest era el seu nom de bateig) Segarra i Malla va néixer a Ivars d'Urgell (Pla d'Urgell) l'any 1917. Ben aviat, als deu anys, va entrar a l'Escolania de Montserrat, que aleshores dirigia el pare Anselm Ferrer i Bergalló, persona de gran sensibilitat musical i artística. Ben aviat hi progressà en el coneixement i la pràctica de la música, tant vocal com instrumental: per a ell va ser una descoberta meravellosa del món sonor musical.

Quan va acabar el temps de l'escolania, l'any 1931, ja va ingressar al monestir. Els anys d'estudis monàstics i eclesiàstics es van veure trencats per la Guerra Civil: aquests anys, va poder passar-los als monestirs belgues de Saint André i de Maredsous, on continuà els estudis i pogué escoltar molta música. De retorn a Montserrat, pogué continuar els estudis musicals a Barcelona, junt amb Gregori Estrada, amb el mestre Josep Barberà i Cristòfol Taltabull: hi estudià sobretot harmonia, fuga, contrapunt i composició musical; també, amb Frank Marshall, perfeccionà la tècnica pianística. D'aquesta època queden les seves primeres grans composicions: *Fuga en re menor sobre la Salve, Nit de vetlla* (1950) i la missa *Orbis factor* (1951). Encara va poder culminar els estudis amb una estada de sis mesos a París amb Nàdia Boulanger. Va ser un temps d'obertura al món musical contemporani i durant el qual va fer coneixença de grans personalitats del món musical del moment; esmentem només Stravinski, Poulenc, Honnegger, Kodaly, Messiaen...

A partir del curs 1950-1951, en substitució interina del pare David Pujol, es va fer càrrec ja de l'escolania, i el 1953 el va substituir definitivament, ja que el pare Pujol va anar al monestir acabat de fundar a Medellín (Colòmbia). La seva tasca a l'escolania, que ha durat quaranta-quatre anys ininterromputs, ha estat la tasca de la seva vida de monjo, tant des del punt de vista de l'Escolania, la qual sota la seva direcció va assolir uns nivells altament qualitatius i de reconeixement mundial, com des del punt de vista de creació personal, que podem concretar en tres direccions, totes ben relacionades entre si: pedagogia, interpretació i creació musical.

a) *Pedagogia*. El seu mestratge diari amb els escolans el va portar, de primer, a crear un mètode d'educació de la veu per als nens: *La voz del niño cantor*

(1950), traduït al francès, a l'alemany i a l'italià i, finalment, al català. Anys més tard se li va encomanar la planificació de l'ensenyament musical a Catalunya; el treball acabà fent realitat editorial un mètode d'ensenyament musical per a infants i nens, *El meu llibre de música*, dividit en vuit graus. En la confecció pouà en els ensenyaments pedagògics de mestres i escoles reputades d'Europa, com ara la d'Hongria de Zoltan Kodály, en les quals a la base té un paper important la cançó i la música popular. Ací cal afegir-hi la feina de cada dia d'ensenyança pràctica i teòrica de la música a la seva escola: l'escolania i les hores d'assaig de cant amb els nois i amb la capella de música.

b) *Interpretació*. La tasca pedagògica diària a l'escolania el va portar a estudiar i a interpretar les obres musicals tant de polifonia religiosa com profana, i des de la música medieval fins a la contemporània. Aquesta interpretació s'ha concretat en les intervencions quotidianes de l'escolania i de la capella de música de Montserrat en les celebracions litúrgiques i religioses del santuari, però també en nombrosos concerts (236) fets, primer, a Catalunya i, després, arreu de món. També s'ha fet palesa aquesta interpretació en els més de cent enregistraments discogràfics que ha fet, el primer dels quals data del 1954. Onze d'aquests enregistraments han merescut premis nacionals o internacionals, entre els quals destaquen *Missa romana*, de Pergolesi; *Il vespero della beata Vergine*, de Monteverdi; *Responsoris de Setmana Santa*, de Gesualdo; *A Ceremony of Carols*, de B. Britten; *Responsoris de Setmana Santa*, de Narcís Casanoves; *Missa Salisburgensis*, atribuïda a Benevoli, i va voler dur a terme l'obra completa de Tomás L. de Victoria. Molts d'aquests discs van ser editats per cases estrangeres.

Ací caldrà dir també que va treballar en el camp de la musicologia i va donar continuïtat, després d'una trentena d'anys d'interrupció, a l'obra iniciada pel pare David Pujol, *Mestres de l'Escolania de Montserrat*. El pare Ireneu hi publicà dos volums sobre l'obra del pare Miquel López (1669-1723).

c) *Creació musical*. El pare Ireneu s'ha distingit també com a compositor musical, sobretot de música litúrgica i religiosa en català, augmentant el repertori per als escolans i col·laborant en la renovació del repertori litúrgic del santuari. Destaquem com a repertori molt primerenc, abans del Concili Vaticà II, i per la difusió que van tenir, tant al país com a França, els seus himnes i salms: els himnes amb text del monjo Hildebrand Miret. Passen de dues-centes les composicions musicals, algunes, com ara els *Càntics del tercer nocturn de les matines de Nadal* (1982), per a solistes, cor i orgue, que són un veritable oratori, o bé misses, *Salve* i algunes peces per a orgue sol, com ara *Nit de Vetlla* (1950). Va treballar també la cançó infantil per al seu mètode de música i va publicar *Juguem cantant* (1972), un recull de cinquanta cançons infantils a una veu.

L'obra musical, però, més important és la que ha transmès vivencialment a tantes generacions de nois que al llarg de quaranta-quatre anys han pogut gaudir

del seu saber, del seu mestratge, de la seva tenacitat i capacitat de treball i de la seva bonomia. Va morir a Montserrat, el monestir de tota la seva vida, el dia 19 de novembre 2005, als vuitanta-vuit anys d'edat. Per la seva gran tasca cultural, havia rebut la Creu de Sant Jordi de la Generalitat l'any 1986.